

трѣбва да вижда живота, да пати въ него и да се бори съ него такъвъ, какъвто си е.

Животътъ е борба за съществуване. Не може току-така само да се явишъ на свѣта и да живѣешъ, защото си се родилъ. Раждането е начало на живота, но съ това човѣкъ още не е никакъ осигуренъ, че ще живѣе. Борбата за съществуване започва още отъ първия день.

Още отъ първата минута, когато се яви на свѣтъ детето, околната срѣда: въздухътъ топлината, студътъ, храната, свѣтлината и пр. почватъ да му действуватъ. То плаче, защото е или гладно, или мокро, или му е студено.

Откакъ детето проходи до зрѣла възраст изпитва още безброй други влияния, както отъ природата, тъй и отъ хората. Детето още отъ малко се сблъсква съ тия природни и обществени сили. Ако не е подготвено да понася и да се противопоставя, то ще бжде смазано, унищожено, като негодно да се бори съ тяжеститѣ и горчилата на живота.

* * *

Страхътъ за децата е като смъртта за възрастнитѣ. Който постоянно мисли и се страхува, какъ ще заболѣе, какъ ще се мжчи, какъ ще умре, какъ ще го затиснатъ съ прѣстъ и пр. пр. е загубенъ. за окайване човѣкъ — той е негоденъ за живота. Страхътъ прави човѣка безсиленъ,

прави го треперко, свитъ, пълзивъ и негоденъ за нищо — нито за работа, нито за почивка. Такъвъ подплашенъ човѣкъ не е нито здравъ, нито боленъ, той е вѣчно неспокоенъ, несигуренъ и не вѣрва въ нищо хубаво, чисто и радостно — вѣчно бѣга отъ работа, за които се иска куражъ, надежда, смѣлостъ и упорита воля.

И въпрѣки това, много родители, било отъ незнание, било отъ нехайство, сами подпомагатъ да се вкоренява страхътъ у децата. Неволно наливатъ масло въ огъня. Тия бащи и майки правятъ това ужъ отъ обичъ къмъ детето си: искатъ да ги направятъ послушни. А правятъ ги такива, като ги заплашватъ. Заплашватъ ги съ бой, заплашватъ ги съ звѣрове и чудовища, заплашватъ ги съ вампири и караконджовци, заплашватъ ги и дори съ страшния даскалъ. И вмѣсто да изпишатъ вежди, изваждатъ очи. Всаждатъ въ крѣхката детска душа страхъ, който често пѣти презъ цѣлия имъ животъ не може да се изкорени.

Запомни: никога не плаши детето си, било на шега, било на истина, било съ бой, било съ думи.

Ако чуешъ нѣкого, че ти плаши детето, трѣбва веднага да го избавишъ отъ страха, като му покажешъ тихо, спокойно и съ примѣръ, че това, съ което го плашатъ, нѣма нищо страшно. Това трѣбва да стане, за да